

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

14 март 2019 година *

„Преюдициално запитване — Конкуренция — Член 101 ДФЕС — Поправяне на вредите, причинени от картел, забранен по силата на този член — Определяне на субектите, задължени да поправят вредите — Правоприемство на правни субекти — Понятие за предприятие — Критерий за икономическа приемственост“

По дело C-724/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Korkein oikeus (Върховен съд, Финландия) с акт от 19 декември 2017 г., постъпил в Съда на 22 декември 2017 г., в рамките на производство по дело

Vantaan kaupunki

срещу

Skanska Industrial Solutions Oy,

NCC Industry Oy,

Asfaltmix Oy,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: Ал. Арабаджиев (докладчик), председател на състава, R. Silva de Lapuerta, заместник-председателка на Съда, изпълняваща функциите на съдия във втори състав, E. Levits, M. Berger и P. G. Xuereb, съдии,

генерален адвокат: N. Wahl,

секретар: L. Carrasco Marco, администраторка,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 16 януари 2019 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Vantaan kaupunki, от N. Mickelsson и O. Hyvönen, asianajajat,
- за Skanska Industrial Solutions Oy, от A. P. Mentula и T. Väättäin, asianajajat,
- за NCC Industry Oy, от I. Aalto-Setälä, M. Kokko, M. von Schrowe и H. Koivuniemi, asianajajat,

* Език на производството: фински.

- за Asphaltmix Oy, от S. Hiltunen, A. Laine и M. Blomfelt, asianajajat,
- за финландското правителство, от J. Heliskoski и S. Hartikainen, в качеството на представители,
- за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от S. Fiorentino, avvocato dello Stato,
- за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от C. Vollrath, H. Leupold, G. Meessen и M. Huttunen, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 6 февруари 2019 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 101 ДФЕС и на принципа на ефективност на правото на Съюза с оглед на приложимите във финландския правен ред правила относно исковете за обезщетение поради нарушение на конкурентното право на Съюза.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор на Vantaan kaupunki (град Vantaa, Финландия) със Skanska Industrial Solutions Oy, NCC Industry Oy и Asphaltmix Oy във връзка с поправянето на вредите, произтичащи от картел на пазара на асфалт във Финландия.

Правна уредба

- 3 Съгласно глава 2, член 1 от Vahingonkorvauslaki 412/1974 (Закон 412/1974 за обезщетяването на вреди) всеки е длъжен да обезщети вредите, които умишлено или небрежно е причинил другиму.
- 4 Съгласно глава 6, член 2 от този закон, ако увреждането е причинено от неколцина или ако две или повече лица дължат обезщетение за една и съща вреда, те отговарят солидарно.
- 5 В съответствие с финландската уредба на акционерните дружества всяко акционерно дружество е самостоятелно юридическо лице със собствено имущество, което носи самостоятелна отговорност.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 6 Между 1994 г. и 2002 г. на пазара на асфалт във Финландия е действал картел (наричан по-нататък „разглежданият картел“). Картелът, отнасящ се до разпределянето на поръчки, цените и подаването на оферти за пакетно обслужване, обхваща цялата държава членка и е в състояние да засегне и търговията между държавите членки. В картела участват по-специално Lemminkäinen Oyj, Sata-Asfaltti Oy, Interasfaltti Oy, Asfalttinelio Oy и Asfaltti-Tekra Oy.

- 7 На 22 март 2000 г. Asfaltti-Tekra, чието фирмено наименование, считано от 1 ноември 2000 г., става Skanska Asfaltti Oy, придобива всички акции в Sata-Asfaltti. На 23 януари 2002 г. последното дружество е прекратено след производство за доброволна ликвидация, в което, считано от 13 декември 2000 г., търговската му дейност се прехвърля на Skanska Asfaltti. Последното също участва в разглеждания картел. На 9 август 2017 г. фирменото наименование на това дружество става Skanska Industrial Solutions (наричано по-нататък „SIS“).
- 8 Interasfaltti е дъщерно дружество, притежавано изцяло от Oy Läntinen Teollisuuskatu 15. На 31 октомври 2000 г. NCC Finland Oy придобива акциите на Oy Läntinen Teollisuuskatu 15. На 30 септември 2002 г. Interasfaltti се влива в Oy Läntinen Teollisuuskatu 15, чиято фирма едновременно с това е променена на Interasfaltti. На 1 януари 2003 г. NCC Finland се разделя на три нови дружества. Едно от тях — NCC Roads Oy, става собственик на всички акции в Interasfaltti. На 31 декември 2003 г. Interasfaltti е прекратено след производство за доброволна ликвидация, в което, считано от 1 февруари 2003 г., търговската му дейност се прехвърля на NCC Roads. На 1 май 2016 г. фирменото наименование на последното дружество става NCC Industry (наричано по-нататък „NCC“).
- 9 На 20 юни 2000 г. Siilin Sora Oy, чието фирмено наименование, считано от 17 октомври 2000 г., става Rudus Asfaltti Oy, придобива всички акции в Asfalttinieliö. На 23 януари 2002 г. Asfalttinieliö е прекратено след производство за доброволна ликвидация, в което, считано от 16 февруари 2001 г., търговската му дейност се прехвърля на Rudus Asfaltti. На 10 януари 2014 г. фирменото наименование на последното дружество става Asfaltmix.
- 10 На 31 март 2004 г. Kilpailuvirasto (орган за защита на конкуренцията, Финландия) предлага на седем дружества да се наложат имуществени санкции. С решение от 29 септември 2009 г. Korkein hallinto-oikeus (Върховен административен съд, Финландия), прилагайки критерия за икономическа приемственост, признат от Съда в неговата практика, осъжда по-специално SIS за собствените му действия и тези на Sata-Asfaltti, NCC за действията на Interasfaltti и Asfaltmix за действията на Asfalttinieliö, като им налага имуществени санкции за нарушения на Kilpailunrajoituslaki (Закона за ограничаване на конкуренцията) и на член 81 ЕО (понастоящем член 101 ДФЕС).
- 11 На основание на посоченото решение на Korkein hallinto-oikeus (Върховен административен съд), на 2 декември 2009 г. град Vantaa, който има сключени с Lemminkäinen договори за пакетно обслужване в сектора на асфалта за годините от 1998 до 2001, предявява пред Käräjäoikeus (Първоинстанционен съд, Финландия) иск за вреди, по-специално против SIS, NCC и Asfaltmix, като твърди, че трите дружества отговарят солидарно за надценката, която е трябвало да поеме във връзка с дейностите по асфалтиране поради по-високата цена за пакетно обслужване в резултат от разглеждания картел. SIS, NCC и Asfaltmix отвърщат, че не отговарят за вредите, причинени от самостоятелни в правно отношение дружества, които са участвали в този картел, а искът за обезщетение е трябвало да бъде предявен в производствата за тяхната ликвидация.
- 12 Käräjäoikeus (Първоинстанционният съд) осъжда SIS да изплати обезщетение за собствените си действия и тези на Sata-Asfaltti, NCC — за действията на Interasfaltti, и Asfaltmix — за действията на Asfalttinieliö. Този съд приема, че в положение като разглежданото в главното производство на практика е невъзможно или прекалено трудно лицето, увредено от нарушение на правото на Съюза в областта на конкуренцията, по силата на финландската правна уредба относно отговорността и търговските дружества да получи обезщетение за вредите, претърпени от това нарушение. Посоченият съд счита, че за да се осигури ефективността на член 101 ДФЕС, следва по отношение на възлагането на отговорността във връзка с обезщетението за посочените вреди да се приложи критерият за икономическа приемственост по същия начин, както това се прави по отношение на наложените глоби.

- 13 Сезиран с жалба по въззивен ред, Novioikeus (Апелативен съд, Финландия) приема, че принципът на ефективност не може да постави под съмнение основополагащите характеристики на финландския режим на гражданската отговорност и при липсата на по-конкретни правила или разпоредби критерият за икономическа приемственост, прилаган относно налагането на глоби, не може да се пренесе в областта на исковите за вреди. Поради това този съд отхвърля исковите на град Vantaa в частта против SIS за действията на Sata-Asfaltti, както и против NCC и Asfaltmix.
- 14 Град Vantaa подава касационна жалба против решението на Novioikeus (Апелативния съд) пред Korkein oikeus (Върховен съд, Финландия).
- 15 Последният отбелязва, че в положение като разглежданото в главното производство финландското право не предвижда правила за възлагане на отговорността за вредите, причинени от нарушение на правото на Съюза в областта на конкуренцията. Съдържащите се във финландското право норми относно гражданската отговорност се основават на принципа, че за вредите отговаря само правният субект, който ги е причинил. По отношение на юридическите лица е възможно отклонение от този принцип чрез изключване на самостоятелността на юридическото лице. Този способ обаче може да се приложи само когато съответните оператори са използвали структурата на група дружества, отношенията между предприятията или контрола, присъщ на акционер, по укорим или изкуствен начин, в резултат от което се стига до заобикаляне на установените в закона правила относно отговорността.
- 16 Запитващата юрисдикция отбелязва, че видно от практиката на Съда, всеки има право да иска да бъдат поправени претърпените от него вреди от нарушение на член 101 ДФЕС, когато съществува причинно-следствена връзка между тези вреди и нарушението, както и че редът и условията за упражняване на това право следва да се определят във вътрешния правен ред на всяка държава членка.
- 17 От тази съдебна практика обаче не е ясно дали лицата, които следва да обезщетят тези вреди, трябва да се определят въз основа на прякото прилагане на член 101 ДФЕС, или трябва да се определят съгласно условията и реда, установени във вътрешния правен ред на всяка държава членка.
- 18 Ако лицата, които дължат обезщетение за вредите, причинени от нарушение на член 101 ДФЕС, следва да се определят пряко чрез прилагането на този член, според запитващата юрисдикция би следвало да се изясни и кои са лицата, на които може да се възложи отговорността за това нарушение.
- 19 В това отношение може да се приеме, че отговаря лицето, нарушило правните норми в областта на конкуренцията, или „предприятието“ по смисъла на член 101 ДФЕС, което ги е нарушило. От практиката на Съда следва, че когато предприятие, включващо няколко юридически лица, нарушава правилата на конкуренцията, съгласно принципа на личната отговорност то следва да отговаря за това нарушение. В приложение на тази съдебна практика би било възможно отговорността за нарушение на член 101 ДФЕС да се възложи на субекта, който е поел търговската дейност от образуването, извършило това нарушение, когато последното е престанало да съществува.
- 20 Запитващата юрисдикция счита, че ако лицата, които отговарят за поправянето на вредите, причинени от нарушение на член 101 ДФЕС, не следва да се определят пряко въз основа на прилагането на този член, тя би трябвало да възложи отговорността за вредите, произтичащи от разглеждания картел, съгласно нормите на финландското право и принципа на ефективност на правото на Съюза.

- 21 В това отношение този съд иска да установи дали споменатият принцип изисква отговорността за нарушаването на правото на Съюза в областта на конкуренцията да се възлага на дружеството, което е придобило капитала и е поело търговската дейност на прекратеното дружество, участвало в картела. При това положение възниква въпросът дали принципът на ефективност допуска национална правна уредба като описаната в точка 15 от настоящото решение и ако той не я допуска, дали може да се приеме, че отговорността на дружеството, поело търговската дейност на дружеството, което е участвало в картела, би трябвало да се ангажира само ако първото от тези дружества е знаело или в момента на придобиване на капитала на второто е трябвало да знае, че то е извършило такова нарушение.
- 22 При тези условия *Korkeim oikeus* (Върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Следва ли при определяне на лицата, които носят отговорност за вреди вследствие на поведение, нарушаващо член 101 ДФЕС, да се приложи пряко посочената разпоредба, или на този въпрос следва да се отговори въз основа на разпоредбите на националното право?
- 2) В случай че длъжното обезщетение лице следва да се определя при пряко прилагане на член 101 ДФЕС, лицата, които попадат в обхвата на съдържащото се в посочената разпоредба понятие „предприятия“, ли са тези, които дължат обезщетение за вреди? При определяне на длъжното обезщетение лице намират ли приложение същите принципи, прилагани от Съда при определяне на отговорните лица по дела за налагане на имуществени санкции, според които принципи отговорността може по-специално да се обоснове с принадлежност към една и съща стопанска единица или с икономическа приемственост?
- 3) В случай че длъжното обезщетението лице следва да се определя въз основа на националните разпоредби на държавата членка, нарушава ли се произтичащото от правото на Съюза изискване за ефективност, ако национална разпоредба, съгласно която дружество, придобило всички акции от капитала на друго дружество, участващо в картел в нарушение на член 101 ДФЕС — при положение че първото дружество прекрати второто и въпреки че продължава търговското му предприятие — не дължи обезщетение за вреди, причинени вследствие на ограничаващо конкуренцията поведение на прекратеното дъщерно дружество, независимо че е практически невъзможно или е извънредно трудно да бъде получено обезщетение от прекратеното дружество? Допуска ли изискването за ефективност тълкуване на националното право на държава членка, което обуславя отговорността за вреди от изискването за реструктуриране на предприятието в описаната в конкретния случай форма или да е било предприето незаконно, или да е изкуствено — с цел заобикаляне на отговорността за вреди от нарушаване на антиitrustовите правила — или да е извършено по някакъв друг непочтен начин, или следва поне дружеството да е знаело или да е трябвало да знае за нарушението на конкурентното право при извършване на реструктурирането?“

По преюдициалните въпроси

- 23 С първия и втория въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 101 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че в положение като разглежданото в главното производство, при което всички акции в дружествата, участвали в картел, забранен по силата на този член, са били придобити от други дружества, които са прекратили първите дружества и са поели търговската им дейност, дружествата приобретатели могат да се считат за носещи отговорността за вредите, причинени от картела.

- 24 В това отношение следва да се напомни, че член 101, параграф 1 ДФЕС и член 102 ДФЕС имат директен ефект в отношенията между частноправни субекти и предоставят права на правните субекти, които националните юрисдикции трябва да охраняват (решение от 5 юни 2014 г., Kone и др., C-557/12, EU:C:2014:1317, т. 20 и цитираната съдебна практика).
- 25 Съгласното постоянната съдебна практика пълната ефективност на член 101 ДФЕС, и по-специално полезното действие на забраната, установена в неговия параграф 1, биха били поставени под въпрос, ако не е възможно всеки да иска да бъдат поправени вредите, които евентуално е претърпял от договор или поведение, който/което може да ограничи или наруши конкуренцията (решение от 5 юни 2014 г., Kone и др., C-557/12, EU:C:2014:1317, т. 21 и цитираната съдебна практика).
- 26 В този смисъл всеки има право да иска да бъдат поправени претърпените от него вреди, когато съществува причинно-следствена връзка между тези вреди и картел или практика, забранен(а) от член 101 ДФЕС (решение от 5 юни 2014 г., Kone и др., C-557/12, EU:C:2014:1317, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 27 Действително, в отсъствието на правна уредба на Съюза в тази област правилата за упражняване на правото да се търси обезщетение за вредите, произтичащи от картел или забранена от член 101 ДФЕС практика, трябва да се уредят от националната правна система на всяка държава членка при спазване на принципите на равностойност и ефективност (вж. в този смисъл решение от 5 юни 2014 г., Kone и др., C-557/12, EU:C:2014:1317, т. 24 и цитираната съдебна практика).
- 28 При все това, както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 60—62 от заключението си, въпросът относно определянето на субекта, задължен да поправи вредите, причинени от нарушение на член 101 ДФЕС, се урежда пряко от правото на Съюза.
- 29 Действително от текста на член 101, параграф 1 от ДФЕС следва, че авторите на Договорите са избрали да използват понятието „предприятие“, за да обозначат извършителя на нарушение на закрепената в тази разпоредба забрана (вж. в този смисъл решение от 27 април 2017 г., Akzo Nobel и др./Комисия, C-516/15 P, EU:C:2017:314, т. 46).
- 30 Освен това съгласно постоянната съдебна практика правото на Съюза в областта на конкуренцията се отнася до дейността на предприятията (вж. в този смисъл решения от 11 декември 2007 г., ETI и др., C-280/06, EU:C:2007:775, т. 38 и цитираната съдебна практика и от 18 декември 2014 г., Комисия/Parker Hannifin Manufacturing и Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, т. 39 и цитираната съдебна практика).
- 31 Тъй като отговорността за вредите, произтичащи от нарушения на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, е лична, предприятието, което ги нарушава, следва да отговаря за причинените от нарушението вреди.
- 32 От изложените съображения следва, че субектите, задължени да поправят вредите, причинени от картел или практика, забранени от член 101 ДФЕС, са предприятията, по смисъла на тази разпоредба, които са участвали в картела или практиката.
- 33 Това тълкуване не се поставя под съмнение от довода на Европейската комисия, представен в заседанието, според който от член 11, параграф 1 от Директива 2014/104/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 година относно някои правила за уреждане на иски за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията (ОВ L 349, 2014 г., стр. 1), съгласно който държавите членки гарантират, че предприятия, които са нарушили конкурентното право чрез общо поведение, носят солидарна отговорност за вредата,

причинена с нарушението на конкурентното право, следвало, че при спазване на принципите на еквивалентност и ефективност вътрешният правен ред на всяка държава членка следва да определя субекта, задължен да поправи вредите.

- 34 Действително, посочената разпоредба от Директива 2014/104, която директива впрочем е неприложима *ratione temporis* за разглежданите в главното производство факти, е свързана не с определянето на субектите, задължени да поправят такива вреди, а с разпределянето на отговорността между тези субекти и следователно не предоставя на държавите членки правото да ги определят.
- 35 Напротив, посочената разпоредба, също както озаглавеният „Предмет и обхват“ член 1 от Директива 2014/104 в параграф 1, първо изречение, потвърждава, че за вредите, причинени от нарушения на правото на Съюза в областта на конкуренцията, отговарят именно „предприятията“, които са извършили това нарушение.
- 36 След това уточнение следва да се напомни, че понятието за предприятие по смисъла на член 101 ДФЕС обхваща всяко образувание, което извършва икономическа дейност, независимо от своя правен статут и начин на финансиране (решение от 11 декември 2007 г., ETI и др., C-280/06, EU:C:2007:775, т. 38 и цитираната съдебна практика).
- 37 Въпросното понятие, поставено в този контекст, трябва да се разбира в смисъл, че обозначава една стопанска единица, макар и от правна гледна точка тази стопанска единица да е съставена от няколко физически или юридически лица (решение от 27 април 2017 г., Akzo Nobel е.а./Комисия, C-516/15 P, EU:C:2017:314, т. 48 и цитираната съдебна практика).
- 38 В хипотезата на реструктуриране на предприятие, каквато е разглежданата в главното производство, в която субектът, извършил нарушение на правото на Съюза в областта на конкуренцията, е престанал да съществува, следва да се напомни, че когато дадено образувание, извършило такова нарушение, претърпява правна или организационна промяна, от тази промяна не следва по необходимост възникването на ново предприятие, освободено от отговорност за действията на предходното образувание, противоречащи на правилата на конкуренцията, ако от икономическа гледна точка двете образувания са идентични (вж. в този смисъл решения от 11 декември 2007 г., ETI и др., C-280/06, EU:C:2007:775, т. 42, от 5 декември 2013 г., SNIA/Комисия, C-448/11 P, непубликувано, EU:C:2013:801, т. 22 и от 18 декември 2014 г., Комисия/Parker Hannifin Manufacturing и Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, т. 40).
- 39 В този смисъл не е несъвместимо с принципа на личната отговорност да се вмени отговорността за нарушение на дружество, в което се влива дружеството, извършило нарушението, когато последното е престанало да съществува (решение от 5 декември 2013 г., SNIA/Комисия, C-448/11 P, непубликувано, EU:C:2013:801, т. 23 и цитираната съдебна практика).
- 40 Освен това Съдът е уточнил, че за ефективното прилагане на правилата на Съюза в областта на конкуренцията може да се окаже необходимо отговорността за нарушаването на тези правила да се вмени на приобретателя на предприятието, извършило това нарушение, когато последното престане да съществува, тъй като се е вляло в приобретателя, който в качество на дружество, в което се прави вливане, поема неговите активи и пасиви, включително задълженията му, произтичащи от нарушаване на правото на Съюза (решение от 5 декември 2013 г., SNIA/Комисия, C-448/11 P, непубликувано, EU:C:2013:801, т. 25).
- 41 В това отношение Asphaltmix по същество поддържа, че тъй като съдебната практика, припомнена в точки 36—40 от настоящото решение, е развита във връзка с наложени от Комисията глоби на основание член 23, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове [101] и

[102 ДФЕС] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167), тази съдебна практика е неприложима във връзка с иск за вреди като разглеждания в главното производство.

- 42 Този довод не може да се приеме.
- 43 Всъщност, както бе припомнено в точка 25 от настоящото решение, правото на всеки да иска да бъдат поправени вредите, причинени от картел или практика, забранен(а) от член 101 ДФЕС, осигурява пълната ефективност на този член, и конкретно полезното действие на забраната, установена в неговия параграф 1.
- 44 Това право всъщност укрепва действието на правилата на Съюза в областта на конкуренцията и може да възпре склучването на споразумения и следването на практики, най-често скрити, които могат да ограничат или нарушат конкуренцията, като по този начин допринася за поддържането на ефективно равнище на конкуренция в Съюза (решение от 5 юни 2014 г., *Kone* и др., C-557/12, EU:C:2014:1317, т. 23 и цитираната съдебна практика).
- 45 В този смисъл, както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 80 от заключението си, исковите за вреди от нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията са неразделна част от системата за прилагане на тези правила, която цели да накаже антиконкурентните действия на предприятията и да ги възпре от извършването на такива действия.
- 46 При това положение, ако предприятията, отговарящи за вредите, причинени от нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, можеха да избегнат отговорността чрез обикновено изменение на правния си статут вследствие на реструктуриране, прехвърляне или други правни или организационни промени, биха могли да се възпрепятстват осъществяването на целта на тази система и постигането на полезното действие на посочените правила (вж. по аналогия решение от 11 декември 2007 г., *ETI* и др., C-280/06, EU:C:2007:775, т. 41 и цитираната съдебна практика).
- 47 Оттук следва, че понятието „предприятие“ по смисъла на член 101 ДФЕС, което е автономно понятие на правото на Съюза, не би могло да има различен обхват в контекста на налаганите от Комисията глоби на основание член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 и в контекста на исковите за вреди от нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията.
- 48 От представените от запитващата юрисдикция данни следва, че по делото, предмет на главното производство, SIS, NCC и Asphaltmix придобиват всички акции съответно на Sata-Asfaltti, Interasfaltti и Asfalttinelio, дружества, участвали в разглеждания картел, и впоследствие в рамките на производства за доброволна ликвидация, осъществени през 2000 г., 2001 г., и 2003 г., поемат цялата съответна търговска дейност на посочените дружества и ги прекратяват.
- 49 В този смисъл с уговорката, че окончателна преценка е компетентна да направи запитващата юрисдикция с оглед на всички релевантни факти и доказателства, се установява, че от икономическа гледна точка е налице идентичност между SIS, NCC и Asphaltmix, от една страна, и съответно Sata-Asfaltti, Interasfaltti и Asfalttinelio, от друга страна, тъй като последните три дружества са престанали да съществуват като юридически лица.
- 50 При това положение следва да се приеме, че SIS, NCC и Asphaltmix като приемници съответно на Sata-Asfaltti, Interasfaltti и Asfalttinelio са поели отговорността на последните дружества за вредите, причинени от разглеждания картел, тъй като в качеството си на юридически лица осигуряват икономическата приемственост на посочените дружества.

- 51 С оглед на изложените съображения в тяхната цялост на първия и втория въпрос следва да се отговори, че член 101 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че в положение като разглежданото в главното производство, в което всички акции в дружествата, участвали в картел, забранен по силата на този член, са били придобити от други дружества, които са прекратили първите дружества и са поели търговската им дейност, дружествата приобретатели могат да се считат за носещи отговорността за вредите, причинени от картела.
- 52 Предвид отговора на първите два въпроса не е необходимо да се отговаря на третия въпрос.

По искането за ограничаване действието на настоящото решение във времето

- 53 В заседанието NCC иска от Съда да ограничи действието на настоящото решение във времето, в случай че приеме за приложим критерия за икономическа приемственост при определянето на лицата, задължени да поправят вредите, причинени от нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията.
- 54 В подкрепа на искането си NCC сочи, че това тълкуване е било непредвидимо, придава на тези правила обратно действие и има непредвидени последици за дейността на предприятията.
- 55 В това отношение следва да се напомни, че съгласно постоянната практика на Съда тълкуването, което той дава на норма на правото на Съюза при упражняване на компетентността си по член 267 ДФЕС, уточнява и изяснява значението и приложното поле на тази норма, както тя трябва или е трябвало да се разбира и прилага от момента на нейното влизане в сила. Следователно, така разтълкувана, нормата може и трябва да се прилага от съда дори към правоотношения, възникнали и установени преди решението по искането за тълкуване, ако освен това са налице условията, които позволяват пред компетентните юрисдикции да се отнесе спор по прилагането на посочената норма (решение от 22 септември 2016 г., Microsoft Mobile Sales International и др., C-110/15, EU:C:2016:717, т. 59 и цитираната съдебна практика).
- 56 Съдът може да ограничи възможността всяко заинтересовано лице да се позовава на разтълкувана от него разпоредба, за да постави под въпрос добросъвестно установени правоотношения, единствено по изключение, въз основа на общия принцип на правната сигурност, присъщ на правния ред на Съюза. За да може да бъде наложено подобно ограничение, е необходимо да бъдат изпълнени два основни критерия, а именно добросъвестност на заинтересованите среди и риск от тежки смущения (решение от 22 септември 2016 г., Microsoft Mobile Sales International и др., C-110/15, EU:C:2016:717, т. 60 и цитираната съдебна практика).
- 57 По-конкретно, Съдът е прибегвал до това разрешение само при точно определени обстоятелства, а именно когато е съществувал риск от тежки икономически последици, дължащи се преди всичко на големия брой правоотношения, установени добросъвестно въз основа на считаната за валидно действаща правна уредба, и когато лицата и националните власти са били подтикнати към поведение, което не съответства на правото на Съюза, поради обективна и значителна несигурност по отношение на приложното поле на разпоредбите на Съюза — несигурност, за която евентуално е допринесло същото поведение, възприето от други държави членки или Комисията (решение от 22 септември 2016 г., Microsoft Mobile Sales International и др., C-110/15, EU:C:2016:717, т. 61 и цитираната съдебна практика).
- 58 В случая, тъй като NCC не привежда никакви съображения в подкрепа на своите твърдения, то не доказва, че критериите, посочени в точка 56 от настоящото решение, в случая са налице.
- 59 В резултат на това действието на настоящото решение не следва да бъде ограничено във времето.

По съдебните разноски

- 60 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 101 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че в положение като разглежданото в главното производство, в което всички акции в дружествата, участвали в картел, забранен по силата на този член, са били придобити от други дружества, които са прекратили първите дружества и са поели търговската им дейност, дружествата приобретатели могат да се считат за носещи отговорността за вредите, причинени от картела.

Подписи